

Thuis in De Wolden

Uitvoeringsplan inburgering

Inhoudsopave

Inleiding	3
Algemeen	3
Duiding uitvoeringsplan	3
Leeswijzer	4
1. Regelgeving en beleid	5
1.1 Wet Inburgering 2013	5
1.2 Wet Inburgering 2021	5
1.3 Uitvoeringskader Arbeidsmarktregio Drenthe	7
2. Doelgroep	9
2.1 Statushouders	9
2.2 Gezins- en overige migranten	10
3. Organisatie en regievoering	11
3.1 Team statushouders	11
3.2 Regievoering in De Wolden	12
3.3 Samenwerkingspartners	12
4. Brede intake en PIP	14
4.1 Wettelijk kader	14
4.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader	14
4.3 Uitvoering in De Wolden	14
5. Financieel ontzorgen	16
5.1 Wettelijk kader	16
5.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader	16
5.3 Uitvoering in De Wolden	16
6. Maatschappelijke begeleiding	17
6.1 Wettelijk kader	17
6.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader	17
6.3 Uitvoering in De Wolden	17
7. Leerroutes	18
7.1 Wettelijk kader	18
7.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader	18
7.3 Uitvoering in De Wolden	18
8. PVT en MAP	20
8.1 Wettelijk kader	20
8.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader	20
8.3 Uitvoering in De Wolden	20
9. Financiën	21
9.1 Uitvoeringskosten	21

9.2	Kosten inburgeringsvoorzieningen	21
9.3	Middelen Participatiebudget	21
9.4	Reiskosten	22
10.	Monitoring	23
10.1	Monitor sociaal domein	23
10.2	Evaluatie na twee jaar	23
11.	Communicatie	25
11.1	Intern	25
11.2	Extern	25
11.3	Communicatie op verschillende niveaus	25
	Bijlage	26

Inleiding

Op 1 januari 2022 is de Wet Inburgering 2021 (verder: WI2021) in werking getreden. De afgelopen jaren hebben we ons in De Wolden hier al op voorbereid. In dit uitvoeringsplan beschrijven we hoe we uitvoering aan deze wet geven. De uitvoering ligt bij de SWO die dit voor de gemeente Hoogeveen en De Wolden doet.

De WI2021 zien we als een onderdeel van het breed sociaal domein. Dáár krijgt het een plek in de uitvoering. We gaan deze wet niet solitair uitvoeren, maar het moet integraal onderdeel worden van onze overige taken binnen het sociaal domein. Dit doen we om ervoor te zorgen dat de lijnen kort zijn, we weten wie waar over gaat met als doel dat onze doelgroep die juiste ondersteuning van ons krijgen.

Algemeen

In de WI2021 en onderliggende regelgeving staat vrij gedetailleerd omschreven hoe gemeenten de wet uit moeten voeren. Aanvullend daarop is in alle gemeenten van de Arbeidsmarktregio Drenthe¹ een Uitvoeringskader vastgesteld, waarin de belangrijkste uitgangspunten staan die we hanteren bij het uitvoeren van de wet. Dit onderliggende uitvoeringsplan is een uitvloeisel van de wet en het Uitvoeringskader en geeft daarmee handvatten aan de uitvoerders binnen de SWO en richting aan onze positie binnen de wet.

De gemeente krijgt een centrale regierol bij de uitvoering van de wet. Deze wet willen we echter nadrukkelijk gaan uitvoeren met ons lokale netwerk. We hebben veel kennis en expertise in eigen huis, maar dat zit ook zeker in onze lokale samenleving! Daarom willen we de krachten bundelen. We weten dat middelen schaars zijn, maar we zijn ervan overtuigd dat we in gezamenlijkheid het beste resultaat voor deze doelgroep kunnen bereiken.

We hoeven wat dat betreft niet helemaal van begin af aan te starten. We hebben intern de beschikking over een heel kundig team aan professionele medewerkers. Daarnaast hebben we veel kracht in onze eigen samenleving zitten. Onze opgave zien we dan meer in het optimaliseren van bestaande werkwijzen en het uitbouwen daarvan. We hebben in de gemeente alle ingrediënten aanwezig en onze taak als gemeente is om daar méér sturing aan te geven en regie op te hebben. Zodat we in gezamenlijkheid werken in plaats van als losse eilandjes.

Duiding uitvoeringsplan

De komende jaren zal voor de ene statushouder de Wet Inburgering 2013 (verder: WI2013) gelden en voor de ander WI2021. Hier gaan we verderop in het uitvoeringsplan nader op in, maar dat betekent dat de één een lening via DUO moet afsluiten (WI2013) en voor de ander dat die een aanbod via de gemeente krijgt (WI2021). Bij de uitvoering maken we geen onderscheid tussen deze groepen. Dit uitvoeringsplan gaat echter over de WI2021, maar we zullen – met inachtneming van de wettelijke verplichtingen – de andere doelgroep(en) op dezelfde manier bedienen.

Daarnaast passen we reeds bestaande regelingen ten behoeve van statushouders verder niet aan. De afgelopen periode zijn deze regelingen, in relatie tot het sociaal domein, al onder de loep genomen.

We proberen een zo duidelijk mogelijk beeld te schetsen van de uitvoering van de wet en de financiën die we tot onze beschikking hebben. Waarbij we vooraf al willen aangeven

¹ Dit betreft de gemeenten Emmen (centrumgemeente), Borger-Odoorn, Coevorden, Midden-Drenthe, De Wolden en Hoogeveen.

dat we in het hoofdstuk financiën met ramingen moeten werken, omdat niet alles vooraf bekend is. Dit zullen we in dat hoofdstuk nader toelichten.

Leeswijzer

We starten met het hoofdstuk Regelgeving en beleid. Hierin geven we aan wat de kader van de WI2021 zijn en wordt ook duidelijk wat het verschil is met de WI2013. Daarbij zullen we ingaan op onze gestelde ambitie. Deze ambitie hebben we reeds vastgesteld in het Uitvoeringskader.

Hierna zoomen we in op de gemeente zelf. We laten zien hoe onze organisatie voor de uitvoering van de WI2021 geregeld is. Ook zullen we omschrijven wat verstaan wordt onder regievoering binnen de nieuwe wet. Tot slot wordt inzichtelijk hoe het lokale speelveld er uitziet. Welke organisaties komen we tegen en wie doet wat?

Daarna wordt de doelgroep van de WI2021 beschreven. Hierin worden enkele cijfers gepresenteerd over de afgelopen jaren.

Vervolgens duiken we nader in de WI2021: per thema starten we met het beschrijven van het wettelijke kader. Hierin wordt verwezen naar wetsartikelen, zodat een en ander gemakkelijk na te zoeken is. Dan wordt de stap gemaakt naar welke uitgangspunten we vastgesteld hebben in het Uitvoeringskader van de Arbeidsmarktregio Drenthe. Dit helpt ons om keuzes te maken in hoe we de uitvoering regelen in de gemeente. Dat maakt daarmee onderdeel uit van elk thema.

Als helder is hoe we de uitvoering op elk thema willen gaan oppakken komen we met het hoofdstuk Financiën. Nu wordt duidelijk welke middelen we beschikbaar hebben, wat onze uitvoering kost en welke overige financiële mogelijkheden er nog liggen.

Omdat we graag willen weten of we de juiste dingen doen en deze ook goed doen, gaan we de uitvoering monitoren. Hoe we dat gaan doen, wordt duidelijk in het hoofdstuk Monitoring.

Tot slot hebben we een hoofdstuk Communicatie toegevoegd, omdat communicatie in deze van groot belang is. Niet alleen onze interne communicatie, maar ook de communicatie naar onze lokale partners passend binnen de regierol die we als gemeente hebben.

1. Regelgeving en beleid

Vanaf 1 januari 2022 kennen we inburgeraars die moeten inburgeren op basis van een van de twee wetten inburgering:

- De WI2013 is op 1 januari 2013 in werking getreden en geldt voor alle nieuwkomers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen vóór 1 januari 2022. Er geldt geen overgangsrecht.
- De WI2021 is op 1 januari 2022 in werking getreden en geldt voor alle nieuwkomers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen op of na 1 januari 2022.

Beide regimes blijven de komende periode naast elkaar bestaan tot het moment dat de laatste nieuwkomer ingeburgerd is op grond van de WI2013. Dit kan nog tot zeker 2025 duren. In dit hoofdstuk wordt daarom informatie gegeven over de verschillen tussen beide wetten. Ook zal duidelijk worden welke verschillende doelgroepen we onderscheiden. Daarnaast wordt de ambitie beschreven zoals de gemeenten in de Arbeidsmarktregio Drenthe deze hebben vastgesteld in het Uitvoeringskader.

1.1 Wet Inburgering 2013

In de WI2013 ligt de verantwoordelijkheid voor inburgering bij de inburgeringsplichtige. De inburgeringsplichtige is onder andere zelf verantwoordelijk voor het uitkiezen van een taalaanbieder en moet dit in beginsel ook zelf betalen. Wanneer iemand het niet zelf kan betalen dan kan er een lening van maximaal € 10.000 bij DUO² worden gesloten. Als een inburgeraar binnen de gestelde termijn van drie jaren zijn inburgeringsdiploma behaalt, dan wordt de lening kwijtgescholden.

De gemeente heeft in deze wet geen wettelijke rol. In de praktijk komen we wel veel inburgeraars tegen, omdat een groot gedeelte een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet. Vanuit die hoedanigheid proberen we inburgeraars aansluiting te laten vinden op de arbeidsmarkt. Het leren van de Nederlandse taal is hierin als vanzelfsprekend essentieel, dus we hebben er alle belang bij dat de inburgeraars zo goed en zo snel mogelijk het inburgeringstraject doorlopen.

We zien in de praktijk dan ook veelal duale trajecten ontstaan: enerzijds wordt de taal geleerd op school en anderzijds leert men de taal én doet men werkervaring in een re-integratietraject of stage. Dit overigens in tegenstelling tot veel andere gemeenten in Nederland. Tot voor kort hanteerden veel gemeenten het principe: 'ga eerst maar inburgeren (2 a 3 jaar) en daarna gaan we kijken welke stappen je moet doorlopen om de arbeidsmarkt te betreden'.

1.2 Wet Inburgering 2021

In juli 2018 heeft minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aangekondigd dat het inburgeringsstelsel wordt aangepast: gemeenten krijgen een veel nadrukkelijker rol bij de inburgering. De regie komt bij de gemeenten te liggen. Gemeenten worden verantwoordelijk voor het inburgeringsaanbod en bieden daarom een inburgeringstraject aan. Daarmee kan de inburgering ook beter worden verbonden met andere relevante beleidsterreinen binnen het Sociaal Domein, zoals de Participatiewet.

In de kamerbrief van 25 juni 2019 schrijft minister Koolmees onder andere over het doel van de nieuwe Wet Inburgering:

² Dienst Uitvoering Onderwijs

'Iedereen doet mee, het liefst via betaald werk en daar moet de inburgering aan bijdragen. Dat is waar de inzet van de inburgeraar, de overheden en andere (maatschappelijke) partners op gericht is. Om deze doelstelling te bereiken wordt inburgering gepositioneerd als onderdeel van het brede sociaal domein. De regierol van gemeenten over de uitvoering wordt vastgelegd in de wet.

Het nieuwe stelsel zet in op een doorlopende lijn vanuit de opvang. Met taal vanaf dag één en het programma 'Voorbereiding op de inburgering' wordt hier in het AZC mee begonnen. De regierol van gemeenten in deze doorlopende lijn begint met een brede intake. Leren en participeren gaan hand in hand en beide aspecten worden in een persoonlijk plan opgenomen. Gemeenten krijgen de taak om alle (bijstandsgerechtigde) asielstatushouders verplicht te ontzorgen gedurende zes maanden. Dit helpt deze inburgeraars om de focus bij aanvang van de inburgeringstermijn bij inburgering en participatie te leggen.'

Het centrale uitgangspunt van de WI2021 is daarmee dat iedereen op een zo hoog mogelijk niveau inburgert en op dat niveau zo goed mogelijk participeert in de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk.

Aanvullend daarop zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- De wet geldt voor personen die vanaf 1 januari 2022 een verblijfsvergunning hebben ontvangen.
- De regie over de uitvoering van de inburgering komt naar de gemeente. De inburgeraar blijft zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht.
- De doelgroep bestaat uit statushouders en gezins- en overige migranten. Dat betekent dat we ook dienstverlening moeten bieden aan inburgeraars die niet afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Dat is anders dan tot nu toe het geval is.
- Gemeenten voeren zo snel mogelijk een brede intake uit, bij voorkeur al tijdens het verblijf in het asielzoekerscentrum (AZC). De brede intake vormt, samen met de landelijke leerbaarheidstoets, de basis voor het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Voor asielstatushouders (verder: statushouders) bestaat het PIP uit de onderdelen inburgering en participatie. Voor gezins- en overige migranten bestaat het PIP meestal uit alleen de inburgering. Dat komt omdat deze doelgroep veelal geen bijstandsafhankelijkheid kent.
- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding en het financieel ontzorgen van statushouders. Er wordt planmatig gewerkt aan financiële zelfredzaamheid, waarbij gemeenten in het begin de huur en andere noodzakelijke kosten (zorgverzekering en gas, water en elektra) betalen vanuit de bijstand of via budgetbeheer. De wettelijk verplichte termijn hiervoor is minimaal 6 maanden.
- Gemeenten moeten inburgeringstrajecten voor statushouders inkopen. Gezins- en overige migranten krijgen van de gemeenten wel een advies over het inburgeringstraject maar zijn zelf verantwoordelijk voor het inkopen hiervan.
- Een inburgeringstraject bestaat uit één van de drie leerroutes: de B1-route, de Onderwijsroute of de Zelfredzaamheidsroute (Z-route). Verder moet het traject in ieder geval de verplichte onderdelen Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM), de Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP) en het Participatieverklaringstraject (PVT) bevatten. Gedurende de inburgering wordt het leren van de Nederlandse taal zoveel mogelijk gecombineerd met participatie (dualiteit).
- Gemeenten moeten voor alle inburgeraars de voortgang van de uitvoering van het PIP volgen en handhaven waar nodig. Er kunnen boetes worden opgelegd bij bijvoorbeeld onvoldoende inzet. Dit vraagt om een goede afstemming met de taalaanbieder(s) en inplannen van periodieke voortgangsgesprekken. DUO handhaaft op de inburgeringstermijn. Bij verwijtbare overschrijding van de inburgeringstermijn legt DUO een boete op.

De verschillen tussen de WI2013 en WI2021 zien er schematisch als volgt uit:

WI2013	WI2021
Volledig eigen verantwoordelijkheid	Regie- en aanbodplicht ligt bij gemeenten, naast de eigen verantwoordelijkheid statushouders
Commerciële markt voor inburgeringstrajecten, te financieren met een lening van DUO voor alle inburgeringsplichtigen	Gemeenten verzorgen de inkoop en financiering van de leerroutes voor statushouders. Gezins- en overige migranten dienen het traject zelf te financieren (eventueel met een lening van DUO)
Geen directe verbinding met de verplichtingen vanuit de Participatiewet	Verbinding met de Participatiewet waardoor combinatie van de inburgerings- en Participatiewet verplichtingen mogelijk is
Geen verplichte financiële ontzorging en training financiële redzaamheid	Verplichte financiële ontzorging en training financiële zelfredzaamheid voor bijstandsgerechtigde statushouders gedurende ten minste de eerste zes maanden van hun verblijf in de gemeente
Verwacht resultaat inburgeringstraject is taalniveau A2 (of ontheffing)	Verwacht resultaat inburgeringstraject is Taalniveau B1, tenzij de statushouder onvoldoende leerbaar is.
Geen onderscheid in leerroutes	Drie verschillende leerroutes, namelijk Onderwijsroute, B1 route of Zelfredzaamheidsroute

1.3 Uitvoeringskader Arbeidsmarktregio Drenthe

De zes deelnemende gemeenten in de Arbeidsmarktregio Drenthe (Emmen, Coevorden, Borger-Odoorn, Midden-Drenthe, De Wolden en Hoogeveen) hebben begin 2020 besloten om gezamenlijk op te trekken bij de implementatie van de WI2021. Als basis voor deze samenwerking is een uitvoeringskader vastgesteld, waarin onze ambitie staat verwoord en uitgangspunten staan geformuleerd die de gemeenten hanteren bij de uitvoering van de WI2021.

Onze ambitie is als volgt:

'We willen het nieuwe inburgeringsstelsel vooral benutten om de kansen van inburgeraars op volwaardige deelname aan de samenleving te vergroten. Op basis van de vijf subdoelen van de wet (tijdigheid, snelheid, maatwerk, dualiteit en kwaliteit) is de ambitie om inburgeraars op maat gesneden ondersteuning aan te bieden gericht op inburgering en participatie, zodat zij zo snel als mogelijk naar eigen vermogen (bij voorkeur in betaald werk) en uiteindelijk volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen en maatschappelijk zelfredzaam zijn.'

Deze ambitie is vervolgens uitgewerkt in verschillende uitgangspunten per onderdeel uit de WI2021. Deze uitgangspunten hebben we in themagroepen verder besproken en hierop zijn werkwijzen bedacht. Vervolgens is het aan de individuele gemeente om ervoor te zorgen dat hier binnen de eigen gemeente uitvoering aan gegeven kan worden. Daar is onderliggend uitvoeringsplan voor geschreven.

2. Doelgroep

Inwoners uit de EU en de EER (EU landen plus Liechtenstein, Noorwegen en IJsland) hebben geen inburgeringsplicht. Dit geldt evenzo voor buitenlanders die in Nederland verblijven met een tijdelijk doel, bijvoorbeeld expats en buitenlandse studenten.

De inburgeringsplicht geldt voor iedere vreemdeling van 16 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die zich duurzaam in Nederland vestigt en een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd heeft.

In de nieuwe wet wordt er voor de uitvoering onderscheid gemaakt tussen twee groepen inburgeringsplichtigen: statushouders en gezins- en overige migranten.

2.1 Statushouders

Statushouders (ook wel vergunninghouders of asielmigranten genoemd) zijn asielzoekers die als vluchteling worden erkend en een verblijfsvergunning hebben gekregen. Statushouders worden door het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) gekoppeld aan een gemeente. De gemeente heeft de verplichting om vervolgens geschikte woonruimte te vinden. Nagenoeg alle statushouders ontvangen bij vestiging in de gemeente een bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet om in hun levensonderhoud te voorzien.

Statushouders kunnen hereniging aanvragen voor hun gezinsleden. Als deze gezinsleden in Nederland aankomen worden zij nareizigers genoemd. Een nareiziger heeft dezelfde rechten en plichten als het gezinslid in Nederland waar ze naar toe reizen.

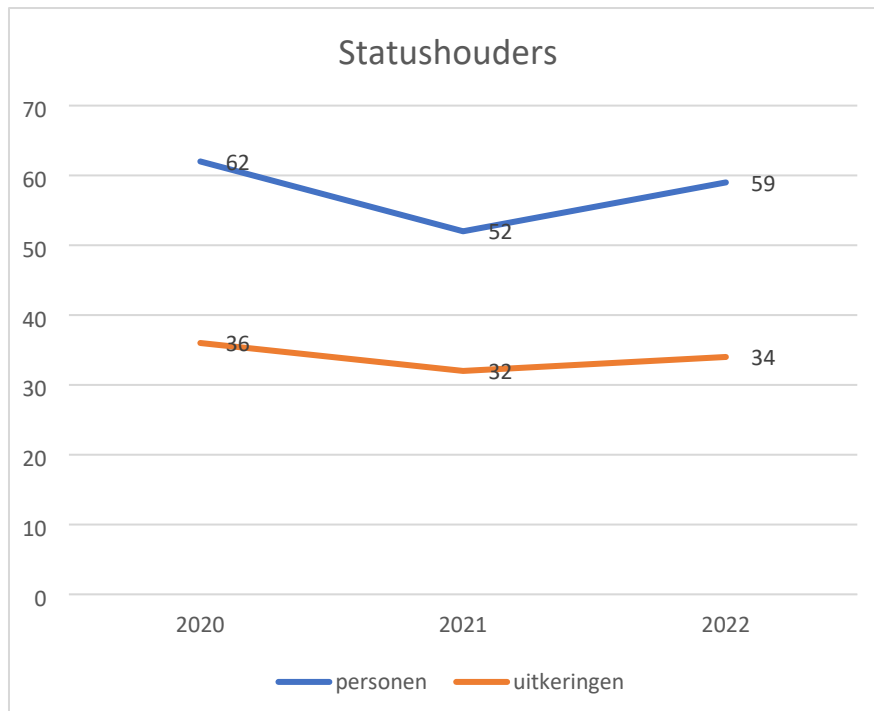
Asielcrisis

Momenteel bevindt Nederland zich in een asielcrisis: de toestroom aan vluchtelingen is relatief hoog, de uitstroom uit asielzoekerscentra is relatief laag (o.a. door beperkt woonaanbod) en er wordt in de tussentijd gezocht naar plekken voor noodopvang. Daarmee staat dit onderwerp al een aantal jaren hoog op de politieke agenda. Dit uitvoeringsplan inburgering gaat verder niet in op deze problematiek, omdat dit gaat over opvang en huisvesting. Inburgering start feitelijk bij de huisvesting in de gemeente. Tegelijkertijd heeft de genoemde problematiek natuurlijk wel invloed op de inburgering: een grote(re) vluchtelingenstroom heeft uiteindelijk tot als gevolg dat er meer personen moeten inburgeren in de gemeente. Ook in De Wolden.

Statushouders in De Wolden

We constateren dat de doelgroep de afgelopen jaren, en met name ook de komende jaren, een steeds groter wordende doelgroep binnen ons uitkeringenbestand wordt. Ondanks dat er in 2021 een kleine daling te zien was weten we al dat er de komende jaren een groter aantal statushouders gehuisvest moet worden. In cijfers ziet het er over de afgelopen jaren als volgt uit:

	2020		2021		2022	
	Personen	Uitkeringen	Personen	Uitkeringen	Personen	Uitkeringen
Tot 27	5	4	4	4	6	4
27 t/m 40	25	10	22	11	21	11
40+	32	22	26	17	32	19
Totaal	62	36	52	32	59	34

Ondanks de coronajaren 2020 en 2021 is het toch nog gelukt om uitstroom uit de bijstand tot stand te brengen door werk en/of opleiding. In 2020 ging het om 13 personen en in 2021 om 17 personen.

2.2 Gezins- en overige migranten

Gezinsmigranten (ook wel huwelijksmigranten genoemd) zijn personen die naar Nederland komen om te trouwen met een in Nederland gevestigde partner. Dit zijn personen die bijvoorbeeld uit de Verenigde Staten, Brazilië, Thailand en Japan komen. Het gaat hier dus niet om personen die gevlucht zijn. Een van de eisen om als Nederlander een gezinsmigrant naar Nederland te halen is dat er een zelfstandig inkomen verdiend moet worden. Er is dan per definitie geen sprake van een bijstandsuitkering.

Als de gezinsmigrant uit een land komt waarvoor de inburgeringsplicht geldt, start de inburgering al in het land van herkomst. Gezinsmigranten zijn dan verplicht om het basisexamen inburgering buitenland te behalen. Eenmaal in Nederland dienen zij vervolgens het inburgeringsexamen te halen.

Naast de gezinsmigranten zijn er nog twee groepen met een inburgeringsplicht. Dit zijn geestelijk bedienaren (bijvoorbeeld imams) en personen met een verblijfsvergunning voor een niet-tijdelijk humanitair verblijfsdoel. Deze twee groepen worden samengevat onder de noemer 'overige migranten'.

In tegenstelling tot de statushouders, zijn de gezins- en overige migranten een nieuwe doelgroep voor de gemeenten. Statushouders zijn immers in beeld via de Participatiewet. Dit geldt niet voor de gezins- en overige migranten.

De aantallen gezins- en overige migranten zijn jaarlijks redelijk stabiel. Deze aantallen zijn immers niet onderhevig aan vluchtelingenstromen. In De Wolden gaat het jaarlijks om enkelingen.

3. Organisatie en regievoering

De uitvoering van de WI2021 beleggen we primair bij de SWO. Daarnaast zullen we gebruik maken van de kennis en kunde van onze lokale samenwerkingspartners. In De Wolden zien we veel organisaties en particulieren die zich bekommeren om deze doelgroep. Iedereen vanuit de eigen overtuiging en professie. Dit vraagt vanuit de gemeente strakke regie, goede communicatie en helderheid over het doel en de gewenste ondersteuning van de individuele inburgeraar.

3.1 Team statushouders

Binnen de eenheid Dienstverlening en Activering van de SWO werkt het team statushouders. In dit team werken 3 consultants huisvesting en maatschappelijke begeleiding en 4 werkcoaches statushouders. Het werk doen ze voor beide gemeenten. De regievoering binnen de WI2021 komt bij dit team te liggen.

Consulenten huisvesting en maatschappelijke begeleiding

De 3 consultants werken samen met een eigen team van vrijwilligers aan de huisvesting van statushouders en het bieden van de wettelijk verplichte maatschappelijke begeleiding. Hier vindt de afstemming van het COA en de woningcorporaties plaats over de beschikbaarheid van geschikte huisvesting. Wanneer er geschikte huisvesting gevonden is, vindt er ondersteuning plaats bij de huisvesting en wordt er gezorgd voor een goede start. Het gaat hierbij onder andere om het aanvragen van een bijstandsuitkering, zorgverzekering en toeslagen, regelen gas/water/elektra, school en kinderopvang en allerhande praktische hulp bij het wonen in de gemeente.

Momenteel hebben we in De Wolden zo'n 10 vrijwilligers die meehelpen in de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Voor nu is dat voldoende, maar gezien de verhoogde instroom van nieuwe statushouders is het wel zaak om continu aandacht te houden voor het benodigde aantal vrijwilligers. Te meer daar vrijwilligers vaak wat ouder zijn. Elke vrijwilliger begeleidt meerdere personen/gezinnen. Doordat vrijwilligers ook bij mensen thuishouden, ontstaat er veelal een vertrouwensrelatie tussen de vrijwilliger en de statushouder. Dat is erg belangrijk voor het proces van inburgeren en integreren. De hulp van de vrijwilliger is over het algemeen praktisch van aard: helpen bij de opstart in de gemeente, lezen en uitleggen van brieven die men krijgt, kennismaking met bureaus etc.

Vrijwilligers worden door ons opgeleid. Dat is voor ons van belang om de kwaliteit van begeleiding hoog te houden en dat statushouders goed worden voorgelicht over de rechten en plichten in De Wolden. Vrijwilligers krijgen een maandelijkse vergoeding en een vergoeding voor het maken van reiskosten. Daarnaast organiseren we tweemaal per jaar een etentje voor de vrijwilligers.

Werkcoaches

De taak van de werkcoaches richt zich momenteel met name op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt. Hiervoor worden er trainingen verzorgd, gesprekken gevoerd en re-integratietrajecten dan wel extra taalondersteuning ingekocht. Daarnaast leiden werkcoaches, in samenwerking met onze accountmanagers, de statushouders toe naar werkgevers. De werkcoach is op dit vlak eerste aanspreekpunt van de werkgever en de betrokken statushouder.

De activiteiten van de werkcoaches zullen worden uitgebreid met het aanbieden en monitoren van de verplichte onderdelen uit de WI2021. De werkcoaches zullen de regie hebben op de inburgering. Dat betekent dat werkcoaches, nog meer dan nu, aanspreekpunt zullen zijn voor statushouders, externe partners (school, werkgever, maatschappelijke organisaties) en interne collega's.

Daarmee speelt de werkcoach een centrale rol bij de inburgering. Bij de SWO werken momenteel 4 werkcoaches die voor Hoogeveen en De Wolden verantwoordelijk zijn voor de inburgering. Elke inburgeraar krijgt een werkcoach toegewezen en vormt daarmee een vast gezicht voor de inburgeraar.

3.2 Regievoering in De Wolden

Regievoering in De Wolden betekent dat we, in samenspraak met de betreffende inburgeraar én de informatie van betrokken partijen, beslissingen nemen over het te volgen traject. We zetten uit, we monitoren en stellen bij wanneer nodig. Regievoering betekent daarbij niet dat we alles zelf kunnen doen. Daar hebben we niet de capaciteit voor en op sommigen onderdelen ontbreekt het ons aan kennis en kunde. Dan maken we gebruik van de mogelijkheden van een samenwerkende organisatie in de gemeente.

Belangrijk bij de regievoering is dat we partijen bij elkaar brengen, dat iedereen in het belang van de inburgeraar werkt en dat het (hoofd)doel van het traject nagestreefd wordt. Het hebben van korte lijnen en goed bereikbaar zijn, is hier van groot belang.

3.3 Samenwerkingspartners

In De Wolden zijn veel particulieren en organisaties actief die met de doelgroep statushouders in aanraking komen. Ieder vanuit zijn eigen perspectief. Onze taak is het om, vanuit onze regierol, sturend te zijn op ieders inzet. De inzet moet gericht zijn op het behalen van de individuele doelen van de individuele statushouder.

We zien in onze gemeente de volgende partners, waarbij deze lijst overigens niet onuitputtelijk is.

Welzijnswerk de Wolden

Welzijnswerk de Wolden heeft een aantal onderdelen waar de doelgroep statushouders gebruik van maken:

- Voorzieningenwijzer
Jaarlijks kun je veel geld besparen. De medewerkers van De Voorzieningen Wijzer hebben goed in beeld op welke manier er verstandig met geld omgegaan kan worden. In een persoonlijk gesprek laten zij je zien hoe je kunt besparen én welke regelingen er aangevraagd kunnen worden. Er vindt samenwerking plaats tussen onze maatschappelijke begeleiders en De Voorzieningenwijzer en er wordt naar elkaar doorverwezen.
- Informatiepunt geldzaken
Het Informatiepunt Geldzaken biedt financieel administratieve hulpverlening door vrijwilligers. Voor inwoners van de gemeente. Als onze maatschappelijke begeleiding beëindigd is dan verwijzen we voor financiële kwesties door naar het Informatiepunt Geldzaken.
- Babbelen bij een bakkie
Met name bedoeld voor vrouwen om andere vrouwen te ontmoeten en samen met hen koffie of thee te drinken? Dit is een laagdrempelige manier om in contact te komen.
- Traject sociale activering
Werkcoaches kunnen statushouders aanmelden voor een traject gericht op sociale activering. Door een medewerker van Welzijnswerk wordt gekeken welke mogelijkheden er zijn voor activiteiten of vrijwilligerswerk. Een dergelijk traject dient dan als eerste opstap om (weer) maatschappelijk actief te worden en wordt ingezet voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Taalpunt

Het Taalpunt richt zich nadrukkelijk op het ondersteunen bij het verbeteren van taalvaardigheden naar 2F (en B1) niveau. De primaire focus ligt bij Nederlanders met een taalachterstand, maar ook anderstaligen worden geholpen om het taalniveau te verhogen aansluitend op inburgering. Daarnaast zijn er vrijwilligers actief als taalmaatje.

Vluchtelingenwerk

Vluchtelingenwerk heeft een spreekuur specifiek voor juridische vraagstukken voor statushouders. Zoals vragen over verblijfsdocument, aanvraag gezinshereniging etc. Dit is dermate specialistische kennis die wijzelf niet in huis hebben. Daarnaast voert Vluchtelingenwerk het Participatieverklaringstraject uit³.

Humanitas

De vrijwilligers van Humanitas Thuisadministratie helpen deelnemers bij het op orde brengen en houden van hun financiële administratie, zodat zij zelfstandig verder kunnen.

Stark

Bij Stark kunnen we gebruik maken van het aanbod aan diverse werkleertrajecten. Het doel van deze trajecten is om in een beschermde omgeving structuur te geven, oefenen van de Nederlandse taal in de praktijk en het opdoen van werknemersvaardigheden.

Reguliere werkgevers

Via onze accountmanagers hebben we een breed netwerk aan lokale werkgevers die mogelijkheden hebben voor statushouders. Als we statushouders kunnen plaatsen gaat dit veelal om een-op-een plaatsingen. We proberen daarmee maatwerk te leveren om een plek te zoeken die passend is voor werknemer (statushouder) en werkgever. Bij een plaatsing bij een reguliere werkgever bieden we naar gelang de behoefte jobcoaching, begeleiding en training.

Lokale uitzendbureaus

Met enkele uitzendbureaus hebben we nauwe contacten over de statushouders die klaar zijn om de stap naar betaald werk te maken. Het uitzendbureau zorgt voor de bemiddeling van statushouders naar werk door gebruik te maken van het eigen netwerk van het uitzendbureau. Daarnaast is het uitzendbureau verantwoordelijk voor de verloning aan statushouders.

IVIO-Opleidingen

In de Arbeidsmarktregio Drenthe is IVIO gecontracteerd als uitvoerder van de lessen B1 en Z-route. IVIO is een nieuwe partij in onze regio en is momenteel aan het opbouwen.

Drenthe College

Het Drenthe College geeft geen inburgeringslessen in het kader van de WI2021, maar (nog) wel in het kader van de WI2013. Daarnaast bieden ze taallessen aan, nadat de inburgering afgelopen is om taalverhoging te bewerkstelligen.

Zoals gezegd is deze lijst niet onuitputtelijk en werken we samen met legio andere partners op het gebied van maatschappelijke begeleiding en re-integratie en participatie. We hebben inzicht in het maatschappelijke veld en het is vervolgens aan de werkcoach en de maatschappelijk begeleiders om hier gebruik van te maken. Hier liggen goede contacten.

³ Zie hoofdstuk 8

4. Brede intake en PIP

In voorgaande hoofdstukken zijn we ingegaan op de kaders (regelgeving en beleid) en op onze organisatie. Nu is het zaak om de vertaling te maken naar hoe we uitvoering gaan geven aan de WI2021. Dit doen we op basis van de verschillende onderdelen van de wet. Er wordt gestart met het wettelijk kader. Dit wordt opgevolgd door een samenvatting van uitgangspunten uit het Uitvoeringskader. Om vervolgens een beschrijving te geven van hoe we dit onderdeel gaan uitvoeren.

De komende 5 hoofdstukken worden op deze manier ingevuld.

4.1 Wettelijk kader

Brede intake (artikel 14):

- het college voert een brede intake uit bij de inburgeringsplichtige om de startpositie en de ontwikkelmogelijkheden van de inburgeraar te bepalen.
- in het geval het gaat om een statushouder, wordt de brede intake bij voorkeur opgestart al in het AZC.
- de brede intake bestaat uit een leerbaarheidstoets, een onderzoek naar genoten onderwijs en werkervaring in land van herkomst en een verkenning naar de persoonlijke omstandigheden.

Persoonlijk plan inburgering en participatie PIP (artikel 15):

- Op basis van de brede intake wordt de te volgen leerroute, de daarvoor benodigde ondersteuning en begeleiding en de afspraken rondom de Participatieverklaringstraject (PVT) en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) vastgelegd in het PIP.
- Voor zover het gaat om een bijstandsgerechtigde inburgeraar worden er tevens afspraken gemaakt over de verplichtingen conform de Participatiewet.
- Het PIP is een beschikking.

4.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader

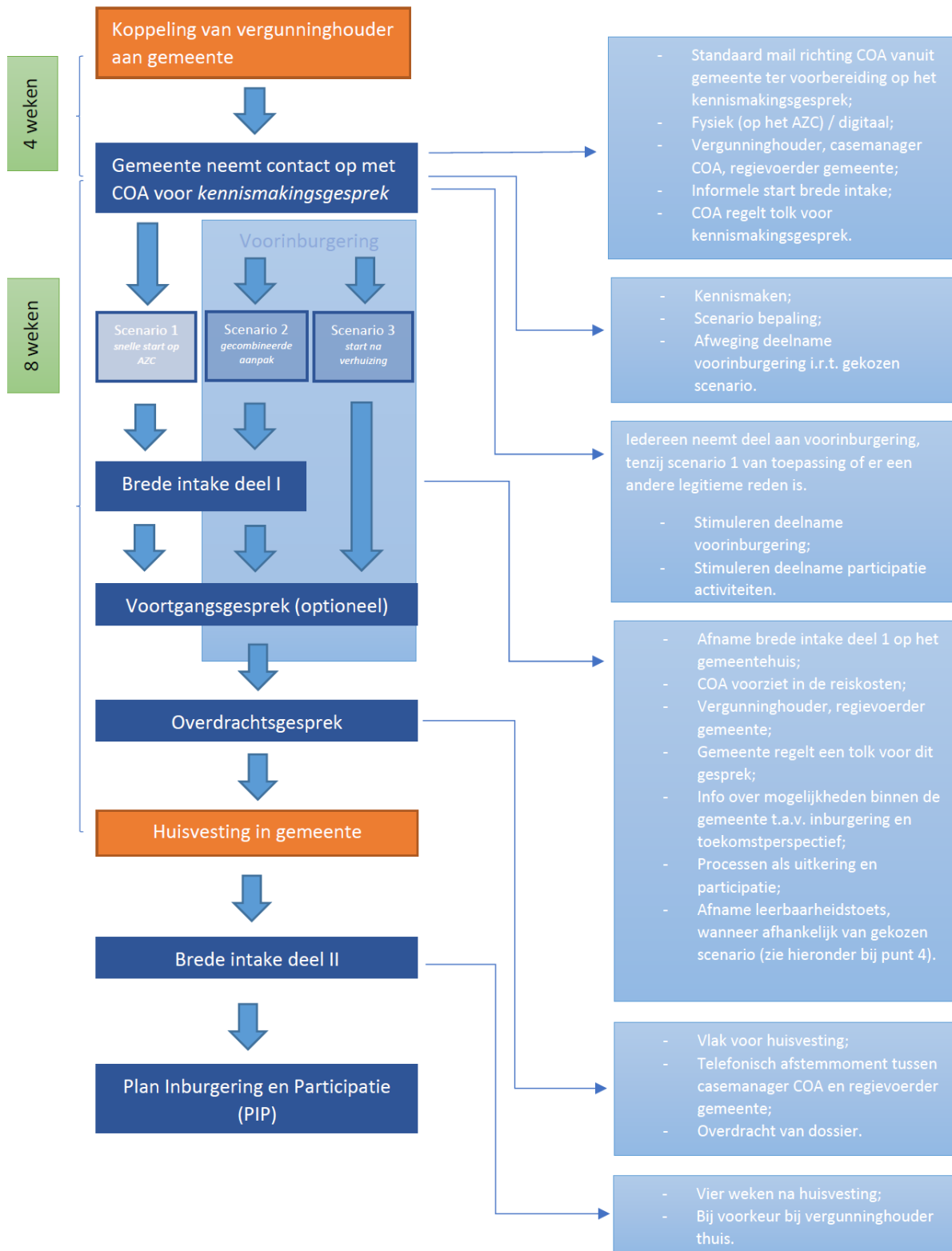
In het Uitvoeringskader hebben we de volgende uitgangspunten voor de brede intake en PIP vastgesteld:

- Het eerste contact met de statushouder vindt zo veel mogelijk plaats al tijdens het verblijf in het AZC. De fysieke afstand tussen de verblijfplaats en de gemeente is hierin essentieel.
- Er is een goede samenwerking tussen de gemeente en COA, waarin een warme overdracht plaatsvindt van gegevens van COA aan gemeente.
- De afspraken in het PIP moeten zoveel als mogelijk aansluiten bij de persoonlijke situatie. Het betreft hier dan ook maatwerk.

4.3 Uitvoering in De Wolden

In de werkgroep brede intake en PIP van de Arbeidsmarktregio Drenthe is een stroomschema opgesteld van de te doorlopen stappen bij de brede intake en PIP.

Dit stroomschema gebruiken we als werkwijze om uitvoering te geven aan de brede intake:

Het door dezelfde werkgroep ontwikkelde formulier brede intake en format PIP gebruiken we ook.

5. Financieel ontzorgen

5.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor het financieel ontzorgen van bijstandsgerechtigde inburgeraars zit in de Participatiewet (artikel 56a):

- Het college verbindt aan de bijstand van de belanghebbende de verplichting om gedurende een periode van minimaal zes maanden, gerekend vanaf de dag waarop het recht op bijstand ontstaat, mee te werken aan het door het college in naam van de belanghebbende verrichten van betalingen uit de toegekende bijstand van huur, gas, water en stroom en de verplichte zorgverzekering.
- Gedurende de periode van het financieel ontzorgen, moet de gemeente de belanghebbende vaardigheden aanleren om financieel zelfredzaam te worden.

5.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader

In het Uitvoeringskader hebben we de volgende belangrijkste uitgangspunten voor het financieel ontzorgen vastgesteld:

- Financieel ontzorgen duurt minimaal 6 maanden en langer wanneer nodig.
- Financieel ontzorgen vraagt om een lokale invulling.
- In de begeleiding naar financiële zelfredzaamheid trekken we gezamenlijk op, bijvoorbeeld door het in gezamenlijkheid inkopen van groeps cursussen.

5.3 Uitvoering in De Wolden

Het onderdeel financieel ontzorgen bestaat uit twee componenten: (1) het technische gedeelte van door laten betalen van de vaste lasten en (2) het aanleren van financiële vaardigheden.

Het technische gedeelte van het door laten betalen van de vaste lasten vanuit de uitkering willen we regelen via budgetbeheer. We zien hier momenteel landelijk echter veel problemen ontstaan die niet gemakkelijk op te lossen zijn. Het gaat onder andere om praktische problemen als betaaldata van toeslagen. Ook in combinatie met een hoge energierekening geeft dat van begin af aan problemen. Tot het moment dat hier een betere landelijke oplossing voor gevonden is, proberen we zo veel als mogelijk in de geest van de wet te handelen.

De duur van de doorbetaling is wettelijk gezien zes maanden. In deze periode gaan we de ontzorging stap voor stap afbouwen tot het moment waarvan wij vinden dat het niet meer nodig is. Na de periode van ontzorging monitoren we of de belanghebbenden het inderdaad zelf kunnen.

Het aanleren van financiële vaardigheden doen we zelf via onze maatschappelijk begeleiders en onze vrijwilligers(organisaties). Bij de gesprekken die we met de inburgeraar voeren, hebben we speciale aandacht voor de individuele financiële situatie. Daarnaast zullen we door middel van het aanbieden van cursussen en gesprekken door de consulent maatschappelijke begeleiding in groepsverband en individueel toewerken naar financiële zelfredzaamheid. Daar hoort ook een eventuele doorverwijzing bij naar het Informatiepunt Geldzaken De Wolden en Humanitas Thuisadministratie.

De regie voor de uitvoering van het financieel ontzorgen ligt bij onze maatschappelijk begeleiders.

6. Maatschappelijke begeleiding

6.1 Wettelijk kader

De gemeentelijke verplichtingen rondom de maatschappelijke begeleiding is vastgelegd in artikel 13:

- De gemeente organiseert maatschappelijke begeleiding voor alle asielstatushouders en nareizigers.
- De maatschappelijke begeleiding bestaat uit praktische hulp bij het regelen van en voorlichting over basisvoorzieningen zoals wonen, zorg, werk, inkomen, verzekeringen, onderwijs en kennismaking met de lokale woonomgeving.

6.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader

In het Uitvoeringskader hebben we de volgende belangrijkste uitgangspunten voor de maatschappelijke begeleiding vastgesteld:

- De duur en intensiteit van maatschappelijke begeleiding worden in het PIP vastgelegd. Een goede koppeling tussen financieel ontzorgen en maatschappelijke begeleiding is hierbij een logische gezien de nauwe samenhang tussen beide onderdelen.
- Werk toe naar een situatie waarin de statushouder naar verloop van tijd op dit vlak zelfstandig de weg kan vinden in de maatschappij. De focus moet liggen op het zelfredzaam maken in plaats van het overnemen van taken.
- Indien er nog ondersteuning nodig is op het moment dat de maatschappelijke begeleiding is beëindigd, streven we ernaar om zoveel als mogelijk terug te vallen op reguliere voorzieningen, zoals bijvoorbeeld het algemeen maatschappelijk werk, welzijnswerk en het vrijwilligerswerk. De overdracht moet dan op lokaal niveau goed geregeld zijn.

6.3 Uitvoering in De Wolden

Sinds 2019 voeren we de maatschappelijke begeleiding als gemeente zelf uit en is dit onderdeel geworden van het Team statushouders van de SWO. We maken hierbij gebruik van een aantal vrijwilligers om hierbij te ondersteunen. We zien momenteel in de praktijk dat de maatschappelijke begeleiding soms jarenlang duurt. In sommige gevallen is dit ook nodig, maar in andere gevallen heeft het ook te maken met de begeleiding die we zelf geboden hebben. We hebben taken overgenomen, terwijl het voor ons zaak is om taken aan te leren.

Daarom willen we de regel hanteren dat maatschappelijke begeleiding eindig is: we werken toe naar een situatie waarin inburgeraars binnen een termijn van anderhalf jaar zich maatschappelijk gezien kunnen redden. Dat betekent een andere manier van begeleiden: mensen het zelf laten doen met ondersteuning van ons, in plaats van het overnemen van taken. Na anderhalf jaar sluiten we het traject van maatschappelijke begeleiding af wanneer we inschatten dat iemand zich zelfstandig kan redden en/of dit via het eigen netwerk kan doen. Als er daarna behoefte bestaat aan ondersteuning kan de persoon (net als ieder ander) een beroep doen op onze reguliere voorzieningen via bijvoorbeeld Welzijn De Wolden.

In voorkomende gevallen eindigt de maatschappelijke begeleiding niet na anderhalf jaar. Bij sommige individuen of gezinnen is dermate veel ondersteuning nodig dat we die, ook na een periode van anderhalf jaar, blijven bieden.

De consulenten maatschappelijke begeleiding en huisvesting vragen we om de eigen werkwijze aan te passen, zodat maatschappelijke begeleiding eindig is.

7. Leerroutes

7.1 Wettelijk kader

De WI2021 kent 3 verschillende leerroutes. Deze zijn in de wet als volgt beschreven.

De B1-route (artikel 7):

- De B1-route leidt op tot tenminste taalniveau B1 waarbij de route wordt afgesloten met een examen op mondelinge en schriftelijke vaardigheden en de kennis van de Nederlandse maatschappij.

De Onderwijsroute (artikel 8):

- De Onderwijsroute is een taalschakeltraject bedoeld voor inburgeraars die na de Onderwijsroute een opleiding gaan volgen in het beroeps- of hoger onderwijs (vanaf Mbo niveau 2 tot en met Universiteit).

De Zelfredzaamheidsroute / Z-route (artikel 9):

- De inburgeringsplichtige die niet de capaciteiten heeft voor een van de beide andere routes is aangewezen op de Z-route. Dit is een intensief traject dat aansluit bij de persoonlijke capaciteiten van de inburgeringsplichtige, gericht op het verwerven van mondelinge en schriftelijke vaardigheden in de Nederlandse taal, zelfredzaamheid, activering en participatie in de Nederlandse maatschappij.
- Er wordt minimaal 800 uur Nederlandse les gevolgd en daarnaast minimaal 800 uur aan activiteiten gericht op zelfredzaamheid, activering en participatie in de Nederlandse maatschappij.

7.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader

In het Uitvoeringskader hebben we de volgende belangrijkste uitgangspunten voor de leerroutes vastgesteld:

- We kopen de leerroutes gezamenlijk regionaal in.
- De inkoop van de leerroutes moet binnen het Rijksbudget blijven.
- Specifiek voor de Onderwijsroute werken we samen met omliggende arbeidsmarktregio's, aangezien het volume aan mensen relatief laag zal liggen.
- De B1-route en de Z-route zijn duale trajecten: de taalaanbieder is verantwoordelijk voor het leren van de taal en de gemeente voor het participatiegedeelte van het traject.
- De verwachting is dat 40% de B1-route gaat volgen, 40% de Z-route en 20% de Onderwijsroute.

7.3 Uitvoering in De Wolden

In de Arbeidsmarktregio Drenthe hebben we een openbare aanbesteding gedaan voor de B1-route en de Z-route. IVIO-Opleidingen is na de selectieprocedure als taalaanbieder gecontracteerd. IVIO heeft de verplichting gekregen om in ieder geval een locatie in Hogeveen en in Emmen te openen. In de andere gemeenten zal pas een locatie geopend worden als hiervoor een groep van minimaal 10 inburgeraars is, waarbij het taalniveau en leervermogen overeenkomen.

De B1-route en de Z-route maken we zoveel als mogelijk dual, waarbij de nadruk ligt op het behalen van betaald werk (B1) dan wel het maatschappelijk actief zijn (Z-route). We maken hierbij gebruik van ons eigen netwerk aan bedrijven en maatschappelijke organisaties om dit voor elkaar te krijgen. Daarnaast kunnen we bijvoorbeeld een jobcoach inzetten. Hoe hier precies invulling aan gegeven wordt, laten we aan de werkcoach.

Wat in ieder geval voorop staat is dat werkgevers een zeer belangrijke rol spelen in de integratie van statushouders. Er is momenteel veel krapte op de arbeidsmarkt, werkgevers hebben grote behoefte aan personeel en binnen de doelgroep statushouders

is veel potentie aanwezig om daar invulling aan te geven. Dit vraagt echter van werkgevers én van gemeente grote flexibiliteit. Cultuurverschillen moeten overbrugd worden, er moet tijd, ruimte en draagvlak voor begeleiding zijn en rekening worden gehouden met werkervaring in land van herkomst. Dit vraagt van de werkgever een investering, maar ook zeker van de gemeente. Goede contacten met ons lokale bedrijfsleven zijn daardoor essentieel en moeten we uitbouwen waar mogelijk.

8. PVT en MAP

8.1 Wettelijk kader

Participatieverklaringstraject PVT (artikel 6):

- Elke inburgeraar ondertekent de participatieverklaring waarin degene aangeeft kennis te hebben genomen van de Nederlandse kernwaarden (vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie).
- Daartoe biedt de gemeente cursussen en activiteiten aan voor tenminste 12 uren.

Module Arbeidsmarkt en Participatie MAP (artikel 6):

- Inburgeraars die de B1-route of de Z-route volgen zijn verplicht om de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) te volgen. Hier gaat het om een kennismaking met en voorbereiding op de Nederlandse arbeidsmarkt.
- De activiteiten binnen de MAP zijn erop gericht om de kennis en vaardigheden te vergroten van de volgende thema's: beroepenoriëntatie, werknemerscompetenties, realistisch beroepsbeeld, beroepskansen, beroepscompetenties verwerven, netwerk opbouwen, werk vinden en werkcultuur.

8.2 Uitgangspunten Uitvoeringskader

In het Uitvoeringskader hebben we de volgende belangrijkste uitgangspunten voor de PVT en MAP vastgesteld:

- De invulling van de PVT is binnen de WI2013 al een reguliere taak en is sterk lokaal verbonden. Hier vindt daarom geen regionale samenwerking op plaats.
- De MAP wordt wel regionaal uitgewerkt in een werkgroep.

8.3 Uitvoering in De Wolden

Zoals gezegd bestaat de PVT al binnen de WI2013. Vluchtelingenwerk voert dit programma voor ons uit. Binnen de WI2021 laten we dit onveranderd, omdat we tevreden zijn over de uitvoering van Vluchtelingenwerk.

Voor de MAP geldt dat we in de regionale werkgroep de verschillende mogelijkheden uiteen hebben gezet hoe we hier invulling aan kunnen geven. Alle mogelijke trajecten in de regio zijn geïnventariseerd. Het lastige hierbij is dat dit vaak (1) te veel geld kost of (2) de SWO te veel tijd kost om alles zelf uit te voeren.

Daarom hebben we IVIO gevraagd om, aanvullend op de leerroute, een aanbod te maken in het kader van MAP⁴. IVIO biedt de MAP in 5 lessen van 3 uren, waarin aandacht wordt gegeven aan de verschillende thema's binnen MAP. Het voordeel van deze werkwijze is dat de lessen MAP goed geïntegreerd zijn binnen de reguliere inburgeringslessen. Het risico bestaat echter dat er geen goede afstemming plaatsvindt met de lokale arbeidsmarkt. Voorlopig zullen we de MAP daarom via IVIO inkopen, maar we blijven dit nauwgezet volgen om verbeteringen door te voeren of de uitvoering elders te beleggen.

⁴ Zie bijlage 1 voor de uitwerking van de MAP

9. Financiën

Om de extra taken uit de WI2021 uit te kunnen voeren, hebben we de beschikking gekregen over Rijksmiddelen. Deze zijn onder te verdelen in een structureel budget voor uitvoeringskosten en een structureel budget voor de inburgeringsvoorzieningen. Daarnaast zullen we een beroep doen op middelen uit het Participatiebudget en gaan we op zoek naar aanvullende financiering.

9.1 Uitvoeringskosten

In de meicirculaire 2020 is bekend gemaakt hoeveel budget elke gemeente krijgt voor de structurele uitvoeringskosten. Deze kosten betreffen met name de kosten voor de inzet van formatie en voor het organiseren van het financieel ontzorgen.

In 2022 krijgt De Wolden hiervoor € 67.000. Vanaf 2023 en verder gaat het om € 73.000. Dit budget is bij de bestemming van de meicirculaire 2020 reeds over gemaakt aan de SWO.

9.2 Kosten inburgeringsvoorzieningen

Daarnaast ontvangen alle gemeenten een budget voor inburgeringsvoorzieningen. Hier gaat het met name om het aanbieden van een leerroute, de MAP, maatschappelijke begeleiding, PVT en een tolkenvoorziening. In totaal gaat het om een bedrag van € 12.713 per persoon. Gemeenten krijgen een voorschot, waarbij er achteraf afgerekend wordt op daadwerkelijke aantallen inburgeraars.

De daadwerkelijke kosten per inburgeraar zullen onderling gaan verschillen. Dat heeft te maken met het feit dat de kosten per leerroute uiteenlopen. Het Rijk heeft bij de budgettoekenning gekozen om gemiddeld € 10.000 beschikbaar te stellen voor de leerroutes, ongeacht welke leerroute doorlopen wordt. Specifiek voor de Onderwijsroute is er naderhand landelijk een extra budget van € 24 mln toegekend⁵.

We verwachten dat de kosten en inkomsten voor de inburgeringsvoorzieningen goed in evenwicht zijn. Een en ander is wel afhankelijk van de leerroute die men doorloopt: is de instroom in de (duurdere) Z-route hoger dan verwacht, dan zal dit evenwicht eerder verstoord worden. Daarom is het zaak om niet alleen inhoudelijk, maar zeer zeker ook qua financiën goed vinger aan de pols te houden. We zullen de eerstkomende jaren goed moeten monitoren hoe een en ander financieel verloopt om naar de toekomst toe meer zekerheid te krijgen over dit financieel evenwicht. Eventuele overschotten zullen als gebruikelijk terugvloeien naar de algemene middelen.

9.3 Middelen Participatiebudget

Binnen het Participatiebudget hebben we middelen voor re-integratie van statushouders. Gezien de steeds hoger wordende instroom van statushouders in de gemeente is het sterk de vraag of we op termijn voldoende middelen voor deze doelgroep hebben. Investeren in deze doelgroep is niet alleen wettelijk noodzakelijk, maar is ook om uitstroom en integratie te bevorderen. Het stelt ons in staat om maatwerk voor statushouders te kunnen bieden, passend bij het te volgen traject. Vooraf is niet aan te geven waar de middelen precies aan op gaan, omdat het hier echt maatwerk betreft. We zijn telkens op zoek naar de snelste weg naar werk en dit vraagt voor elk individu iets anders, omdat we zoveel als mogelijk willen aansluiten bij de behoeften en interesses van de statushouder. Met de beschikbare middelen kopen we, op basis van individuele behoeften, onder andere het volgende in:

⁵ Als we de € 24 mln delen door het landelijk te verwachten aantal personen in de Onderwijsroute verwachten we een extra bijdrage van € 7.000 per persoon te krijgen. Het bedrag van € 7.000 stijgt als er minder personen in de Onderwijsroute komen en daalt als er meer personen in de Onderwijsroute komen.

- werkleertrajecten, bijvoorbeeld bij Stark;
- samenwerkingen met werkgevers;
- trajecten gericht op vrijwilligerswerk;
- functiegerichte trainingen, zoals VCA-training;
- extra taallessen bijvoorbeeld bij het Alfa-college;
- jobcoaching voor begeleiding op de werkvloer;
- interculturele trainingen voor werkgevers om inzicht te krijgen in culturen en achtergronden van onze doelgroep;
- enzovoorts.

Mogelijkerwijs liggen er aanvullende mogelijkheden bij externe fondsen. We kunnen middelen uit het Participatiebudget ook inzetten om cofinanciering van derden te ontvangen voor individuele trajecten. Bij de meeste fondsen is de stelregel dat, voor het verkrijgen van subsidie, een cofinanciering van 50% is vereist. Mogelijkheden voor externe financiering liggen voornamelijk in de Arbeidsmarktregio Drenthe, de provincie en/of Europese subsidiefondsen. Een vergroot budget biedt ons meer opties om betere dienstverlening te bieden of meer mensen te helpen.

9.4 Reiskosten

Inburgeraars zullen kosten moeten maken om deel te kunnen nemen aan de taallessen en trajecten in het kader van re-integratie. Het is niet reëel te stellen dat deze kosten door de inburgeraar zelf kunnen worden opgebracht. Hiervoor zullen inburgeraars, net als bij andere gemeenten, een beroep gaan doen op ons Participatiebudget.

10. Monitoring

We willen de voortgang van de uitvoering van de WI2021 monitoren om eventueel bij te stellen waar nodig. Monitoring zal plaatsvinden via de monitor sociaal domein en een evaluatie na twee jaar.

10.1 Monitor sociaal domein

In de monitor sociaal domein geven we cijfermatig inzicht in de uitvoering en financiën. We zullen in ieder geval over de volgende onderdelen rapporteren:

- aantal inburgeraars
- onderverdeling in de verschillende routes
- aantal afgeronde trajecten
- aantal personen met betaalde baan
- aantal personen gestart met reguliere opleiding

Aanvullend daarop zullen we indicatoren gaan stellen op basis waarvan we kunnen monitoren hoe de uitvoering van de WI2021 verloopt. Zoals in dit uitvoeringsplan beschreven, moeten inburgeraars (afhankelijk van de te doorlopen route) verschillende stappen doorlopen. Wij houden per persoon de volgende gegevens bij:

- termijn wanneer het PIP is vastgesteld;
- het aantal uren taal;
- het aantal uren maatschappelijke participatie;
- het aantal uren stage en/of werk;
- termijn waarbinnen iemand het inburgeringsexamen behaald heeft.

Dit zijn allemaal gegevens die wij bijhouden en waarover we moeten rapporteren aan het Rijk.

Dit zegt echter niets over de kwaliteit van de trajecten en de ondersteuning die wij bieden: We willen weten of onze ondersteuning kwalitatief gezien goed is en waar eventuele verbeteringen doorgevoerd moeten worden.

Daarom stellen we onszelf per leerroute een concreet doel, waarbij de statushouder (1) op tijd de inburgering heeft doorlopen en (2) binnen de gestelde termijn klaar is om de volgende stap te zetten. Dat betekent concreet het volgende:

- 75% van de inburgeraars die de B1-route hebben gevolgd hebben na afloop van de B1-route betaald werk gevonden. Het daadwerkelijke resultaat zal mede afhangen van de economische situatie van dat moment;
- 90% van de inburgeraars die de Onderwijsroute hebben gevolgd, volgen aansluitend een beroepsopleiding op mbo niveau 2, 3 of 4, hbo of universiteit. Dit percentage ligt bewust hoog. Omdat er voorafgaand aan de Onderwijsroute een strenge screening plaatsvindt, gaan we er vanuit dat er weinig uitval zal plaatsvinden;
- 60% van de inburgeraars die de Z-route hebben gevolgd, is na afloop maatschappelijk actief. Dit percentage hebben we wat lager ingestoken. In deze route zitten de meest kwetsbare mensen met veelal lichamelijke en/of psychische problematieken waarbij het lastig is om de Nederlandse taal te leren.

10.2 Evaluatie na twee jaar

Omdat het hier om een nieuwe taak gaat, gaan we na twee jaar evalueren. De basis voor de evaluatie is dit Uitvoeringsplan. Deze evaluatie is bedoeld voor het college en zo nodig voor de raad. Daarnaast zal de evaluatie ook gedeeld worden met de Cliëntenraad. We zullen hier trends en ontwikkelingen beschrijven en komen eventueel met voorstellen tot aanpassingen in beleid of uitvoering.

Wanneer we tussentijds afwijkingen constateren dan rapporteren we hier als vanzelfsprekend eerder over.

11. Communicatie

Met de doelgroep communiceren is weleens lastig gezien de taalverschillen. Óver de doelgroep communiceren en afstemmen blijkt in de praktijk ook lastig te zijn. Dat zien we niet alleen zelf, maar ook in de samenleving. Dit geldt voor burens, basisscholen (met ouders), de plaatselijke middenstand, maatschappelijke organisaties et cetera. Toch is dit van groot belang om begrip te krijgen voor elkaars situatie en meer inzicht in de ander te krijgen. Als gemeente spelen we hier een rol in. Tegelijkertijd kunnen we niet alle (communicatie)problemen oplossen en zijn mensen ook overgeleverd aan bijvoorbeeld Google Translate. In dit hoofdstuk belichten we het onderwerp communicatie vanuit verschillende invalshoeken.

11.1 Intern

Onze statushouders komen we binnen de gehele interne organisatie tegen. Niet alleen bij ons team Statushouders, maar ook bij bijvoorbeeld de Wmo, inkomensondersteuning en Jeugdhulp. Om dan goed met de doelgroep te communiceren vraagt veel creativiteit. Binnen de SWO is een pool van medewerkers op afroep beschikbaar die een of meerdere vreemde talen spreekt. Hier kan de interne organisatie op gezette tijden op terugvallen. In voorkomende gevallen neemt de statushouder zelf iemand mee om te kunnen tolken. Daarnaast hebben we binnen inburgering middelen ontvangen voor een tolkenvoorziening. Dit budget is echter bedoeld voor gesprekken over inburgering.

11.2 Extern

Onze lokale partners geven aan dat het soms lastig is om met de doelgroep te kunnen communiceren. Ook hier blijkt dat het essentieel is dat statushouders zo snel mogelijk en op een zo hoog mogelijk niveau Nederlands kunnen spreken. We hebben begrip voor onze lokale partners, maar hebben niet de middelen om alles op te kunnen lossen. Daarom vragen wij ons lokale partners om zelf de eigen organisatie meer in te richten op het feit dat er steeds meer anderstaligen komen.

Verder zien we een rol weggelegd voor onze Cliëntenraad. De afgelopen jaren hebben we ze meegenomen in de veranderingen binnen de Wet inburgering. Dit blijven we ook doen bij de nadere uitvoering van de WI2021.

11.3 Communicatie op verschillende niveaus

Vanuit onze regierol is het belangrijk dat we goede communicatie houden met onze lokale samenwerkingspartners. Dit vraagt op casuïstiek niveau regelmatig afstemming en overleg. Datzelfde geldt voor beleidsniveau: we moeten ervoor zorgen dat we onze regierol blijven uitdragen, blijven vertellen waar ieders verantwoordelijkheid ligt. Hoe we hier gezamenlijk invulling aan willen geven, gaan we de komende periode nader met onze partners bespreken.

Bijlage

Bijlage 1: programma MAP

Met MAP starten deelnemers na ongeveer zes maanden in de B1-route, als ze op weg naar A2 zijn. In de Z-route starten ze na negen maanden. Ze volgen op een vast dagdeel in de week de MAP-lessen, naast hun reguliere lessen. In de MAP behandelen we vijf thema's, de lessenserie duurt vijf lessen van drie uur. Voor elke les maken de inburgeraars huiswerk

Tijdens de lessen van de MAP worden de volgende thema's behandeld:

- **Beroepsoriëntatie: Wie ben ik en verkenning beroepen/sectoren.** De deelnemers gaan aan de slag met hun levenslijn:
 - Hoe ziet jouw leven eruit tot nu toe?
 - Wat heb je al geleerd in je leven?
 - Welke opleiding heb je gedaan?
 - Welke ervaring heb je?
 - Welke activiteiten vind je leuk?
 - Sectoren en beroepen van de Nederlandse arbeidsmarkt
 - Welke sectoren vind ik leuk?
 - Verkenning van beroepen
 - Wat kan je in Nederland met de diploma? Diplomawaardering, ION of een EVC-traject
 - Welk taalniveau heb ik nodig voor bepaalde beroepen
- **Werknemerscompetenties:**
 - Welke eigenschappen/competenties zijn belangrijk voor werken in Nederland?
 - Welke competenties/eigenschappen heb jij?
 - Praten over je competenties
 - Wat kun je nog niet zo goed?
- **Beroepskansen en beroepsbeeld.** Bij dit thema gaan deelnemers aan de slag om informatie te vinden over de vraag op de arbeidsmarkt naar hun gewenste beroep en om deze informatie mee te wegen in hun keuze.
 - Eisen die aan beroepen gesteld worden.
 - Welke taken horen bij beroepen/sectoren?
 - Werkomstandigheden van beroepen.
 - Diplomawaardering, ION of een EVC-traject; wat heb ik nodig?
 - Welke beroepen in Nederland passen bij jou?
 - In welke sector/beroep is er veel werk?
 - Hoeveel vacatures zijn er in jouw regio?
- **Beroepscompetenties verwerven.** Deelnemers zijn in staat om beroepscompetenties, zowel qua kennis als qua taal en communicatie, te verwerven en te onderhouden en om (blijvend) te voldoen aan de eisen die de arbeidsmarkt of opleiding aan hun gewenste beroep stelt. De deelnemers praten en maken opdrachten over
 - Hoe word je en blijf je een interessante beroepskracht?
 - Welke stappen moet je nemen?
 - Informatie zoeken over opleidingen/cursussen/stages
 - Welke opleiding heb je nodig voor welk beroep
 - Welk niveau heb ik qua taal en rekenen?
- **Toetreden op de arbeidsmarkt.**
 - Waar kun je naar werk zoeken?
 - Waar vind ik hulp bij het schrijven van sollicitatiebrieven.
 - CV maken

- Een sollicitatiebrief schrijven
- Een sollicitatieformulier invullen
- Een sollicitatiegesprek voeren
- Ongeschreven regels op de werkvloer
- Arbeidscontracten

2. Planning MAP in de routes

We hebben een programma van acht bijeenkomsten voor MAP. We bieden de MAP aan in carouselmodel: elk jaar in februari, juni en oktober start er een Module Arbeidsmarktparticipatie. We houden hier één dagdeel per week voor vrij (onze voorkeur gaat uit naar vrijdagochtend maar wij stemmen dit moment af met de gemeente) waarop geen inburgeringslessen worden gegeven en deelnemers gedurende 5 weken aansluitend MAP-lessen volgen. We plannen altijd drie uitlooplessen. Dit zijn lessen voor deelnemers die een dagdeel of meerdere dagdelen hebben gemist. Ze kunnen de gemiste stof dan inhalen.

Al direct na de intake plant de trajectbegeleider de MAP-lessen in voor de deelnemers. Ze worden direct in de juiste groep geplaatst. Voor de B1-route betekent dat na het volgen van zes maanden les en voor de Z-Route betekent dat na het volgen van negen maanden les. Automatisch krijgt de deelnemer twee weken voor de start een uitnodiging voor de MAP-lessen. En een reminder

		Jul-21	aug-21	sep-21	okt-21	nov-21	dec-21	jan-22	feb-22	mrt-22	apr-22	mei-22	jun-22	Jul-22	aug-22	
Deelnemer B1-route	Leerroute	Start leerroute						6 maanden								
	MAP															
Deelnemer Z-route	Leerroute	Start leerroute									9 maanden					
	MAP															

Figuur 1. Planning MAP

per sms een week vooraf. Hij weet er al van, dit staat immers al in zijn trajectplan die hij doorgenomen heeft met zijn docent en te allen tijde kan inzien in Trajectplanner.

De voordelen van ons carouselmodel zijn:

- ✓ Direct duidelijk voor de deelnemer wanneer hij start met MAP. Hij kan de lessen vanaf de start al in zijn IVIO-agenda zetten en ziet ze ook terug in zijn online rooster;
- ✓ We zorgen ervoor dat MAP wordt afgerond binnen 18 maanden;
- ✓ Met de drie inhaallessen zorgen we ervoor dat ook gemiste lessen direct ingehaald kunnen worden en deelnemers alsnog de module tijdig kunnen afronden.

3. Prijs MAP

Aantal weken lessen	Aantal uur in totaal	Prijs per deelnemer 4 deelnemers per groep	Prijs per deelnemer voor 8 deelnemers per groep
5 lessen	15 uur (3 uur per les).	€600,-	€ 450,-